

Székesfehérvárott februárban

2001 végén jártam utoljára Székesfehérvárott, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban. Itt készítettem életem első igazi interjúját a 3K részére. Ez volt az oka, hogy a megyei könyvtárakról szóló sorozat tervezésénél ez a könyvtár jutott eszembe elsőként. Örömmel töltött el, hogy visszamehetek hozzájuk. Aztán eszembe jutott, hogy Komlói József annak idején milyen várakozással beszélt az új könyvtár terveiről, és úgy döntöttem, hogy várok. Nos, 19 hónapot vártam arra, hogy arról írassak, esetleg letették már az alapkövet, vagy legalábbis a helyszínt kijelölték, és megvan a pénz az új épületre. Arra gondoltam, hogy milyen jó lesz, ha az „álomkönyvtár” megvalósulásáról beszélgethetünk. Reményeim viszont már tavaly nyáron szertefoszlani látszóttak, és mára már bizonyossá is vált: az új épületre még több évet várni kell. Idézzük fel az öt évvel ezelőtti beszélgetést! A könyvtár két épületben működött, ahogy ma is. A Bartók téri épület, amely az igazgatóságnak, a felnőtt kölcsönzésnek és a módszertani részlegnek ad helyet, még az 1940-es évek elején művelődési háznak készült. Egyik részében a Csók István Képtár működik. A másik épületben az olvasóterem, a gyermekrészleg, a kötészet, a feldolgozó osztály és a helyismereti csoport működik. Az állomány nagy része már akkor számítógépen feldolgozott volt. Komlói Józseffel igazgatói pályájának kezdetén beszélgettem akkor, ma már rengeteg tapasztalattal a háta mögött ül velem szemben, és természetesen rögtön a leendő épület a témánk.

– A 2001-ben elindult folyamat, sajnos, megrekedt. Akkoriban a szakmai koncepció elkészült, a politikai döntés viszont nem született meg. A városnak van megyei könyvtára megyei önkormányzati fenntartással, és van a város könyvtára (fiókkönyvtárakkal) a városi önkormányzat fenntartásával. A szakma teljes egészében egyetért azzal, hogy az új könyvtárnak ezeket egyesítenie kell. Az összevonásnak viszont csak az új körülmények között van értelme, hiszen most sem hely és semmilyen lehetőség nincs erre.

Viszont éppen az elmúlt időszak eseményei újra reménykedésre adhatnak okot. A múlt héten tartottak egy együttes városi és megyei kulturális bizottsági ülést, ahol az új könyvtár létesítése volt napirenden. Itt határozat született arról, hogy a két intézmény igazgatója dolgozzon ki egy szakmai koncepciót. Egyelőre a helyszín kérdéses, most csak a szakmai tervre koncentrálnak. A városi könyvtárnak március 1-jétől új igazgatója van, Ábrabámné Molnár Ilona, akivel közösen fogunk dolgozni.

– *Önök viszont ez már nem az első vezetői ciklusa.*
– Igen, ez a második, és 2009 októberéig tart. Nagyon bízom benne, hogy addigra, még ha nem is lesz teljesen kész az új épület, de a munka elkezdődik. Sajnos, idáig még az épület tervezéséig sem jutottunk el. Bár soha nem volt kétséges, hogy kell egy új könyvtár – hiszen már több mint harminc éve szeretne a megye új könyvtárat –, viszont több okból ez nem valósult meg. Ha belegendolunk, hogy milyen gazdasági szerepe van a városnak és a megyének, milyen húzóerő a beruházások tekintetében, akkor mindenki elismeri, hogy a kultúra területén is fejlődniük kell.

– *Milyen anyagi forrásra számítanak?*
– Az anyagi fedezetet a II. Nemzeti Fejlesztési Terv uniós forrásai jelenthetik.

– *2001-hez képest milyen változások történtek a könyvtárban?*
– Hat év alatt azért történt pozitív változás is! Egy új szárnyal – 200 négyzetméterrel – tudtuk bővíteni a könyvtárat (így 2620 négyzetméternyi lett az összterület). Az új területen egy audiovizuális és számítógépes részleget alakítottunk ki. Itt a videókat, DVD-ket, hangzó anyagokat gyűjtöttük össze. Ezeknek addig nem volt külön helye, így most egy gyűjteménybe kerültek. Az egyetlen hátránya a részlegnek, hogy a második emeleten van. Sajnos, a körülmények egyáltalán nem teszik lehetővé az akadálymentesítést. Mindkét épületünk műemlék, így nagyon drága lenne az átalakítása.

– *Milyen változások történtek még a könyvtár életében?*
– Azóta öt fővel vagyunk kevesebben, most 57-en dolgozunk itt. Tudom, hogy máshol drasztikusabb leépítések voltak, de mi néhány ember hiányát is nagyon megérezzük, mivel két épületben vagyunk, és azon belül is „szétdaraboltan”. A szabad polcon a könyvek egynegyede van, a többi raktárban. Azon igyekszünk, hogy ezt ne érezze meg az olvasó, és ne kelljen órákat várnia egy könyvre.

A fluktuáció a '90-es években még jellemző volt, ma viszont már egy nagyon stabil csapat végzi a munkát. Rengeteg a jelentkező, az álláskereső, de szinte egyáltalán nincs üresedés. Egy gond viszont lesz a következő években, mégpedig a nyugdíjazások sora, amely által egy korosztály kilép a könyvtárból. Néhány, hosszú évtizedek óta itt dolgozó, nagy tapasztalattal rendelkező kollégától búcsúzunk el. Az ő munkájukba kell beletanulnia a fiatalabb generációnak. Egy speciális probléma is felmerül ennek kapcsán: az a tapasztalatom, hogy a mai, 30-as éveikben járó kollégák nem szívesen vállalnak vezető pozíciót. De biztos, hogy megoldódik ez a helyzet.

– *Ön mindig tudta, hogy vezető lesz? Korábban hogyan gondolkodott erről?*
– Nem, nem. – 1976-ban, érettségi után kezdtem el itt dolgozni. Bár az is igaz, hogy viszonylag fiatalon lettem az olvasószolgálatnál csoportvezető. Utána pedig megüresedett az osztályvezetői poszt, ahova engem neveztek ki. Tehát az események is így alakultak, és nyilván volt egyfajta készletet is bennem. Viszont arra sohasem gondoltam, hogy egyszer igazgató leszek.

– *És változott Ön az elmúlt évek alatt a vezetői szerepben?*
– A kollégákat kéne megkérdezni erről. Úgy érzem, hogy nem változtam. Az ember 40 éves kora után nem nagyon változik. Ez tulajdonképpen lehet, hogy baj

is. Egyébként jobban belegondolva, talán annyiban változtam, hogy az igazgatói kinevezésem után, az első időkben mindent túl komolyan, a lelkemre vettem. Most már meg tudom tenni, hogy bizonyos dolgok leperegnek rólam, jobban tudok ebből a szempontból súlyozni az ügyek között. Muszáj a dolgokat a helyükre tenni és a helyükön kezelni, egyébként nem lehet ezt a munkát végezni.

– *Visszatérnék a könyvtár új részlegére: pozitívan befolyásolta a látogatottságot?*

– Igen, ennek a részlegnek a kihasználtsága nagyon jó. Napi átlagban 100 látogatója van. Bár azért azt is el kell mondanom, hogy általában bizony van csökkenés a látogatottságot tekintve. Az olvasóforgalmi adatok azt mutatják, hogy kevesebb a látogatónk, mint tavaly. Ennek az oka összetett. Részben demográfiai, hiszen kevesebb gyerek születik, a gimnazisták most kevesebben vannak. A másik lehetséges ok a környék felsődoktatási könyvtárainak megerősödése. Míg régebben hozzánk sok főiskolás, egyetemista járt, most, hogy ott jobb körülmények vannak, inkább az ő szolgáltatásaikat veszik igénybe. Természetesen napról napra sokat változik a világ. Az internet korában az információszerzésnek már nem az az elsődleges módja, hogy az ember bemegy a könyvtárba és ott helyben tud csak hozzájutni a keresett anyaghoz.

– *Az új épület növelné a látogatottságot?*

– Biztos, hogy igen. Egy új épület mindig „dob” a látogatottságon, hiszen az új körülmények vonzóbbak, kellemesebb környezetbe szívesen jönnek az emberek. Erre megyei példa is van. A bicskei városi könyvtárat bővítették, korszerűsítették, és ott egyértelműen emelkedett az olvasók száma. Viszont amit megjegyeznék, és tényleg egy sikertörténet, az az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer működése, a könyvtárközi kölcsönzés. A kölcsönzések száma évről évre meredeken emelkedik felfelé. Ez talán jelzi azt, hogy az állományunk – amely jelenleg 387 400 dokumentum – jó. Tavaly a kölcsönzések 15,5 százalékát meggyén kívülre küldtük. Remélem, hogy a postaköltség finanszírozásának változása – mely már nem teszi lehetővé a vissza-, csak az odaküldés költségének megtérítését – nem befolyásolja negatívan ennek a szolgáltatásnak a sikerét.

– *Hogyan működik a megyében a könyvtári ellátás?*

– Fejér megye nem tartozik a kistelepüléssel rendelkező megyék közé. A nyilvános könyvtári jegyzéken rajta van a megye közkönyvtárainak 65 százaléka, így nem teljesül az a kitétel, hogy kistérségenként négy, a nyilvános könyvtári jegyzéken nem szereplő könyvtárnak kell lennie. Mindezen okok miatt nálunk nem alakult ki kistérségi ellátás. Még egy okot említenék, ami meghatározó jelentőségű. Nem lehet azt elvárni és képtelenség is, hogy egy megyében csak a megyei könyvtár vállalja ezt a feladatot. Márpedig sajnos, nálunk a városi könyvtárak szinte egyike sincs abban a helyzetben, hogy magukra tudják venni még ezt a munkát is.

Ha már a megye városairól esik szó, talán mindenkinek eszébe jut Székesfehérvár, és felidézi magában a belváros, a keskeny utcák, kis terek, templomok hangulatát. A műemlékek akár több mint ezer évvel is visszavihetnek minket a múltba, hiszen Székesfehérvár volt az ural-

*– kódó Árpád vezér törzsének szállásterülete, Géza nagyfejedelem pedig itt alakította ki uralkodói székhelyét. A Szent István uralkodása alatt, 1018-ban épült Nagyboldogasszony-bazilikában őrizték a koronázási jelvényeket és az ország levéltárát. A bazilikának az utókorra maradt romjai – amelyek napjainkban nemzeti emlékhelynek számítanak – beszélésen vallanak a régi időről. Bár a XIV. századtól Buda, Esztergom, Visegrád is versengett a főváros rangjáért, a koronázások, a királyi temetések a XVI. század közepéig itt történtek. A város falai között 32 királyt koronáztak. A terjeszkedő török birodalom 1543 után elfoglalta, a maga képére formálta és Isztolni Belgrádnak nevezte az ősi várost. A hódoltság 150 esztendeje során keleties élet folyt a falak között. A hódoltság alatt enyészetnek indult fél évezredes kultúráról ma már csak a középkori romkert kőtöredékei és a latin nyelven írott krónikák regélnek. A XVIII. század elejétől a már szabad, de néptelen, elhanyagolt, romos városban új irányú fejlődés indult. A megyeszékhely Mária Terézia királynő rendelkezésére 1777-ben püspöki székhely lett, és a római katolikus egyház egyik központjává vált. A jezsuiták iskolát, patikát alapítottak. Ez az évszázad alakította ki a történelmi belváros mai arculatát. A középkori alapokon kialakult barokk belváros házai védett műemlékként megmaradtak, de új lakótelepek is épültek. Az 1990-es években a város és környéke Magyarország gazdaságilag legdinamikusabban fejlődő területe lett.**

– A városról és a megyéről beszélve: hogyan látja a megye, mint közigazgatási szervezet jövőjét?

– Annyira nem félek attól, hogy a megyei könyvtárak elveszítik a jelenlegi szerepüket, mert akár lesz regionális közigazgatás, akár nem, akkor is szükség van a mi munkánkra. Az nehezen elképzelhető, hogy három megyét egy régióközpont lásson el, úgy mint ahogy ma egy megyei könyvtár egy megyét. Akár lesz régióközponti könyvtár, akár nem, a másik két könyvtárnak a szerepeit nem hiszem, hogy teljességgel át tudja venni. Ha az merül fel, hogy ki kell jelölni egy régióközponti könyvtárat, az nyilván egyfajta vetélkedéshez fog vezetni. Reméljük, hogy ez a folyamat nem a harcban fog kimerülni a központi szerep megszerzéséért, hanem együttműködésre fognak törekedni a könyvtárak a térségek jobb ellátásáért.

– A város és a megye után egy kis kitekintés. A honlapjukon olvasható, hogy vannak határon túli könyvtárakkal kapcsolataik. Hogy működnek ezek?

– 2002 óta vannak kapcsolataink határon túli könyvtárakkal. A megyei önkormányzat nemzetközi kapcsolataira alapoztuk az együttműködést a Octavian Goga Megyei Könyvtárral, Kolozsvárról és az opolei Emanuel Smolka Nyilvános Vajdasági Könyvtárral. Szakembercsere programot bonyolítottunk velük, valamint kiadványokat ajándékozunk egymásnak. Egyik évben a könyvtárakból jönnek hozzánk, másik évben tőlünk megy néhány kolléga pár napra hozzájuk. A megállapodás sze-

* Forrás: http://www.vein.hu/public_stuff/oik/felv_tajekoztato2007_2008/1Altalanos_ismeretek/1pannon_egyetem_kepzesei/szekesfehervar2.htm

rint a vendéglátó fizeti az ellátást és a szállást, és az utazó fizeti az útiköltséget. Fontos, hogy munkatársainknak legyen egy kis kitekintésük más országok könyvtáira és kultúrájára, ezért nagyon hasznosnak tartom ezt a programot.

Körbesétálunk a könyvtárban. Tényleg sok lépcsőn kell felmenni az új részlegbe, vagy akár a gyerekkönyvtárba is. Ott éppen egy óvodáscsoport volt. Nem lehet elég korán kezdeni az olvasásra nevelést! A kollégák szerint nagyon tetszik a gyerekeknek a könyvtári foglalkozás. A körülmények egyébként keveset változtak az elmúlt néhány év alatt. Egyszerű berendezés van mindenhol. Viszont tiszta és rendezett a könyvtár. Nagyon megérdemelnék már az új épületet!

Aztán elbúcsúztam az igazgatótól, a könyvtártól. Egyben most búcsúszom a megyei könyvtárakról szóló sorozattól is. Melankolikus hangulatban keresgélek Vörösmarty versei között, keresek valami ide illőt, valami alkalmasat ... Hamar megtalálom. Nehéz e versből idézni, mert minden sora, minden gondolata összefügg. Kiragadni belőle szinte lehetetlen. Talán egy kérdés kéredzkedik írásom végére: „Ment-e a könyvek által a világ elébb?”

(Az interjú 2007. február 12-én az Országos Könyvtári Kuratórium megbízásából készült.)

Pegán Anita

Digitális játszótér

Új szolgáltatások a gyerekkönyvtárban

Örömmel olvastam Hiller István *A kulturális modernizáció irányai* című, 2006. december 16-án kelt dokumentumában¹ a gyerekkönyvtárak fejlesztését megcélzó lehetséges intézkedéseket. Örömmel, mert hazánk tudás-gazdaságát és társadalmát, Magyarország jövőbeli helyét egy új, interkulturális és tudásra alapozott világban a most felnövekvő generáció fogja meghatározni. Az oktatás ilyen módon mindig is első helyen szerepel az ország jövője szempontjából. Mára azonban az oktatás tere kitágult, a tanulási folyamat egész életen át tart, és az informális tanulás útjain bárki, bármikor hozzájuthat az őt érdeklő, munkájában, mindennapi életében fontos információkhoz, forrásokhoz. A lehetőség megteremtődött, a technológia terén a fejlődés folyamatos, az információk és a tanulás új útjainak, lehetőségének kiaknázása azonban nagymértékben függ attól, mennyire vagyunk felkészültek, azaz rendelkezünk-e a digitális korhoz szükséges tudással.

Évek óta tudjuk, hogy a digitális írástudás közvetítése, oktatása és terjesztése – többek között – a könyvtárak feladata. A felnőtteket megcélzó felhasználókép-

zésekkel ennek meg is vetettük az alapjait, azonban eljött az ideje, hogy a gyerekolvasókat is megújult, nekik tetsző, modern szolgáltatásokkal várjuk. Azonban sokan úgy vélekednek még ma is, hogy a gyermekek „automatikusan” tudják. Őket már tanítani sem kell a technológia használatára. Ennek cáfolata egyértelműen megmutatkozik a pedagógia területén: nemcsak motivációs célból de az új kompetenciák elsajátításához is szükséges, hogy az oktatás folyamataiba bevonjuk a technológiát.

Az IFLA Gyermekkönyvtári irányelve kimondja: *„A gyermekkönyvtári szolgáltatások sohasem voltak még olyan fontosak, mint napjainkban. A tudáshoz való hozzáférés, a világ multikulturalitása gazdagítják világunkat, az élethosszig tartó tanulás és a műveltség alapvetővé vált társadalmunkban. Egy minőségi szolgáltatásokat nyújtó gyermekkönyvtár felszereli kis használóit az élethosszig tartó tanúláshoz és műveltséghez szükséges ismeretekkel, készségekkel, így járul hozzá, hogy a jövőben részt vegyenek és hozzájáruljanak a közösségi élet munkájához. E szolgáltatásoknak összhangban kell lenniük a társadalmi változásokkal, valamint találkozniuk kell a gyermekek információs, kulturális és kapcsolódási igényeivel.”*²

De ugyanígy a PULMAN Digitális útmutatóban is megtaláljuk az ezzel kapcsolatos kívánalmakat: *„A gyermekek a nyilvános könyvtárak ügyfelei: a könyvtár felelős az egész helyi gyermekközösségért, nem csak a könyvtárat éppen használókért. A szolgáltatások fejlesztését a gyerekek szükségleteinek figyelembevételével kell meghatározni.”*³ Másutt ezt olvassuk: *„A gyermekeknek szóló szolgáltatásokat általában újra kell gondolni, különös tekintettel az ITT-n alapulókat, beleértve a fogyatékos vagy hátrányos helyzetű gyermekeknek szólókat is. Az elméleti szakembereknek, szakmai testületeknek, nyilvános könyvtáraknak, múzeumoknak, archívumoknak, iskoláknak és más kulturális és oktatási intézményeknek össze kell ülniük és ki kell dolgozniuk a gyermekeknek szóló szolgáltatások fejlesztésének következő lépéseit, előkészítve egy tudásalapú, tanuló társadalom építésére.”*⁴

Új kihívás tehát, hogy gyermekkönyvtárainkat ebben a szellemben megújítsuk. Természetesen kérdést vet fel ennek szélesebb körű társadalmi megvalósítására az együttműködés kérdése, azaz hogy mely intézmények összefogásával, összehangolt munkájával lehet megalapozni a közösségnek nyújtott szolgáltatások és lehetőségek összességét, amelyek képesek hozzájárulni a társadalmi kohézióhoz, a személyiség fejlődéséhez és az aktív polgári magatartás katalizálásához.

A következőkben egy lehetséges fejlesztési irányt szeretnék bemutatni, amelynek megvalósítása jelenleg a várnai városi könyvtárban zajlik.

A digitális játszótér (Game Media Room)⁵ ötletét a digitális kultúra előretörése, a digitális írástudás nélkülözhetetlen volta, a gyermekkönyvtárak megújításának szükségessége, szerepváltozása adta. Úgy gondoltuk, ezeket a fő csapásirányokat összevonva kialakítunk egy gyermekek számára innovatív környezetet, amelyben kifejleszthetik készségeiket, megtanulhatnak otthonosan mozogni a cybertérben, és elsajátíthatják az életen át tartó tanúláshoz nélkülözhetetlen kompetenciákat. A biztonságos fejlődéshez biztonságos, ellenőrzött és jól előkészített terep szükséges. Úgy gondoljuk, ezeknek a kritériumoknak egy könyvtár gyermekrészele nemcsak funkciójából, de szellemiségéből adódóan is megfelel.

A tanulás és információ technológia ma már összetartozó fogalmak. A játszva tanulás, valamint az Információs és Kommunikációs Technológiával (IKT) támo-

gatott tanulás nem csak az iskolákban bír nagy jelentőséggel, fontos, hogy a gyermekek minél több helyen hozzáférhessenek az új vívmányokhoz. A tanulás, amelynek folyamán elsajátítják az eszközök használatát csupán egy állomása az életen át tartó folyamatnak. Az új kompetenciák, amelyek megtanulása során a gyermekek nemcsak az információszerzés módjait, az eszközök sokrétű felhasználását, de az információk rendszerezését és megosztását is elsajátítják, nélkülözhetetlen készséget jelentenek a jövő társadalmában.

Sokkal helyénvalóbb tehát, ha általános készségekről beszélünk, úgymint a megértés, helyzetelemzés és felfogás képessége, a gyorsan változó környezettel való interakció képessége. Világos, hogy a valóság, amelyben ma a gyerekek élnek nagyfokú mentális, valamint széles skálán mozgó megismerési, megértési képességeket követel. E kompetenciák megtanítása széles körű társadalmi feladat, intézményi összefogással valósítható meg. Elmulasztása pedig komoly következményeket vonhat maga után.

Úgy tűnik, a komputerjáték-jelenség, az információs és mobil technológia körül még mindig nagyfokú a zavarodottság, gyakran még az elfogadattással kell megküzdenünk. Pedig itt lenne az ideje a kételkedés eloszlításának a modern technológia széles körű, az élet minden területén való használatát illetően.

A Game Media Room ezzel a megosztottsággal szeretné felvenni a versenyt. Lehetőséget kívánunk adni minden gyermek számára, hogy megismerkedhessen az életkorának megfelelő szinten az információtechnológiai eszközökkel, megtanulja azokat saját személyi és értelmi fejlődésére, tanulásra felhasználni. Ezzel kívánunk hozzájárulni a digitális kultúra meghonosodásához. A széles körű hozzáféréssel kívánjuk csökkenteni a társadalmi megosztottságot, és a mai gyerekek esetleges jövőbeli hátrányát.

A Game Media Room céljai szerint:

- csökkenteni kívánja a digitális szakadékot,
- fejleszteni kívánja a gyerekek digitális kultúráját,
- újfajta tanulói környezetet, tanulási helyszínt kíván nyújtani a pedagógusok és gyermekek számára,
- helyet kíván biztosítani az informális tanuláshoz,
- biztonságos, innovatív, kreatív környezetet kíván biztosítani a gyermekeknek ilyen irányú tevékenységeikhez,
- egy széles körben megvalósítható, reprodukálható modellt kíván meghonosítani.

A Game Media Roomban megvalósított tevékenységeken keresztül:

- fel kívánja térképezni a helyi kulturális értékeket, családokat, gyerekeket bevonva ebbe a folyamatba,
- a gyermekeknek szervezett tevékenységek keretein belül megfigyelni, gyűjteni, kutatni, megérteni, rögzíteni és megosztani kulturális örökségeinket,
- történeteken és interaktív játékokon keresztül kíván hozzájárulni a gyermekek kulturális fejlődéséhez,
- fejleszteni kívánja az aktív és felelősségteljes polgári magatartást,
- fejleszteni kívánja a gyerekek vizuális kultúráját, nyelvi készségeit, problémamegoldó és információfeldolgozó képességét,
- megtanítja az új kompetenciákat.

Ennek megvalósításához a következő berendezések szükségesek:

- személyi számítógépek (terveink szerint dualcore processzorral ellátott mini Macintosh számítógépek, amelyek a Windows és az OS-X operációs rendszer futtatásához is megfelelőek),
- játékkonzolok oktatási játékokkal,
- digitális fényképezőgép,
- digitális videokamera,
- 3G mobiltelefon,
- GPS,
- DVD-lejátszó.

A Game Media Roomban az alábbi szervezett foglalkozások, műhelymunkák valósíthatók meg:

1. Az én játékomban. Interaktív, valós idejű játékok készítése gyermekek által írt történetekre alapozva, amelyeknek a város a helyszíne. A játék során többek között GPS, mobil és digitális eszközöket, valamint digitális térképészetet fogunk használni. (ld. CHIMER, e-Mapps.com projekt). A foglalkozások során a gyerekek:

- szakemberek segítségével megismerkednek a történetírás alapjaival,
- megismerkednek a játékkészítés alapjaival, amely kreativitásuk és problémamegoldó készségük szintjét emeli,
- sajátos módon dolgozzák fel és ismerik meg lakóhelyük, környezetük értékeit.

A játékok során az általuk elkészített digitális tartalmakat az interneten teszik közzé, így létrehozva egy elektronikus helyismereti adatbázist, amely akár e-tananyagként bárki számára hozzáférhető.

2. Játékvilág: tesztüzem. Játéksoftverek használati szempontból történő értékelése gyerekek, pedagógusok és szülők részvételével. A munka célja, hogy

- csak olyan játékok lehessenek elérhetőek a teremben, amelyek használatával mind a szülők, mind a pedagógusok egyetértenek,
- a műhelymunka során erősítsük az elfogadást az elektronikus játékokkal, eszközökkel szemben a szülőknél és a pedagógusoknál.

3. Képregényképzés. Képregény készítése előre megírt elbeszéléseken, iskolai tananyag alapján. A foglalkozás során a gyerekek:

- megismerkednek a képregénykészítéssel, koncepciójával,
- feldolgozzák a tanítási órákon szerzett ismereteiket.

A képregény, amit a „kilencedik művészetnek” is neveznek, az irodalom és a képzőművészet sajátos egyvelege, a gyerekek által (is) kedvelt olvasmány. Ez az elfoglaltság fejleszti vizuális készségeiket, nyelvi, fogalmazási készségeiket, a tanultak megtapasztalásának és felhasználásának módjait, azok új kontextusba helyezését.

4. Virtuális világ. Képzelt világot kialakítása a gyerekek által írt, mesélt történetek, olvasmányélmények alapján.

A műhelymunka során a gyerekek történeteikhez digitális világot teremtenek. Ezzel a foglalkozással lehetőségük nyílik akár saját történetük, akár az iskolában tanult tananyag új típusú feldolgozására, tudásuk kibővítésére. (pl. a tanult történelmi kor modellezése, egy regény világának felépítése).

5. Médiavilág. Újság, televízió és rádió a gyerekek által szerkesztett honlapba ágyazva, általuk szerkesztve.

A foglalkozás során a gyerekek szakemberek segítségével elsajátítják az újságírás, riportkészítés, riport- és dokumentumfilm-készítés, rádiózás alapjait, az információgyűjtés módjait és lehetőségeit. A műhelymunka során megtapasztalják a csapatmunka élményét, megtanulják annak szabályait. Meghatározott időközönként mindig új szerkesztőbizottságot választanak maguk közül szavazással, így megismerkednek a demokrácia alapjaival és az önkormányzatiság intézményével.

A „médiakör” (lásd: Internet-média műhely) folyamatosan hírt ad a Game Media Roomban folyó munkáról.

A foglalkozásokat lehetséges egymással „keresztezni”, illetve a különböző csoportok között együttműködéseket létrehozni (pl. a média kör felkéri a képregény műhelyt egy aktuális téma feldolgozására, évente egy „expo” létrehozása, amely szintén közös munkát igényel). A terem működtetése szoros együttműködést igényel a pedagógusokkal, a helyi kulturális intézményekkel, a szülőkkel.

Álom?

Bízom benne, hogy nem. Megfelelő nyitottsággal, a projekt helyi igényekhez igazodó kialakításával, de alapvető szemléletét megtartva működőképes és megvalósítható modellt válhat bármelyik könyvtár számára. Az így létrejövő gyermekkönyvtárak összekapcsolódhatnak, hálózatot hozhatnak létre, és megteremthetik felhasználóiknak a közösségi élményt, cserekapcsolatokat építhetnek az életben és virtuálisan egyaránt, megosztva egymással tudásukat és élményeiket.

Tehát vállalkozó kedvű könyvtárak: kalandra fel!

JEGYZETEK

- 1 Dr. Hiller István: A kulturális modernizáció irányjai. http://www.okm.gov.hu/letolt/kulturalis/modernizacio_iranyai_061213.pdf
- 2 IFLA Guidelines for Children's Libraries. <http://www.ifla.org/VII/s10/index.htm>
- 3 PULMAN (Public Libraries Mobilising Advanced Networks) <http://www.mek.oszk.hu/html/irattar/ajanlas/pulman/word/dgteljes.doc>. 64. p.
- 4 Uo. 65. p.
- 5 A projekt címe. Mivel a projekt munkanyelve jelenleg az angol, ezt a megnevezést használjuk. Felvetődött ugyan a magyarítás kérdése (Média játszótér, Digitális játéktér/ játszótér), de jelenleg, mivel még magyarországi könyvtárban ilyen nem létezik, hivatalos magyar neve egyelőre nincs.

Ocsovszky Zsófia